

BAJTÁRSI LEVÉL

1963. XVI. évf. 4. sz. levél. . . . . 31. oldal. . . . . Utrecht, 1963. ápril. 10.

ÖSSZEFOGLALO.

Három éve, hogy átvettem a MKCSBK. vezetését. Könnyű összefoglalót írni, ha csaknem egymás után örvendetes események tolnak tolnak hegyére. Kezdem az egyikkel:

Az elmúlt évben közösségi életünk olyan fejlődést mutatott, hogy felülmulta minden várakozásunkat. A legtöbb csoportnál a bajtársi élet valósággal pezsgett, de még a különféle nehézségekkel küzdő csoportok is keményen megragadták a staféta botot, hogy behozzák az eddigi fogyatékoságot. A híres római szónok, Cicero, egykor a római senátusban állításainak bizonyítását ezekkel a szavakkal kezdte: "Non opus est verbis, credite rebus!" Magyarul: "Nincs szükségünk szavakra, higgyetek a tényeknek!" Ime nálunk is a tények:

1. Kanadai Bajtársaink -mindnyájunk igaz öröme- kormányhatósági működési engedélyt nyertek, benne pedig kitüntető elismerést, amely a reánk szórt ocsmány rágalmak után elégtételt szolgáltatott nemcsak Testületünknek, hanem az összmagyarságnak is. Így Közösségünk a nemesen gondolkodó kanadai magyarság büszkeségévé vált.

2. Az idei Csendőrnapi megünneplése -amint arról a Bajtársi Levél hasábjain olvashatunk- semmivel se maradt alul a 80. évforduló megünneplése mögött, sőt melegségben még emelkedett: oda siettek még azok is, akik eddig valamelyes oknál fogva távol tartották magukat közösségi életünktől. Az ünnepségek megrendezésében a csendőr-családtagnak versenyre keltek egymással.

3. A "Karácsonyi Akció" és a "Bajtársi Segélyakció" sikere a csendőr szellem szülte megható áldozatkészség folytán felülmulta az összes eddigieket. Megnyitlak a csendőr-szívek és kinyitlak a csendőr-pénztárcák.

4. Csoportjaink száma, Közösségünk létszáma szebeötlenül emelkedett. Egyik csoport létszáma egy év alatt megháromszorozódott. A Csendőr-jelvények és Tagsági Igazolványok megrendelését meg kellett ismételnünk, hogy az igényléseket ki tudjuk elégíteni.

5. A Csendőriifjak és Csendőrbarátok száma állandó növekedést mutat. A Csendőrnapi több helyen történtek avatások: egyik nagyobb csoportunknál 24 volt a felavatottak száma.

6. A csendőr női csoportok megalakulása eddig négy helyen van kibontakozásban, jól lehet ennek még csak a kezdetén vagyunk, a lelkesedés már is szép eredménnyel kecsegtet.

7. Az örvendetes létszám szaporodás mellett fájdalmas veszteségeink is voltak: több kiváló Bajtársunktól kellett örökbúcsút vennünk. Koporsójuk mellett ott tisztelgett mindig Közösségünk is, hogy szeretetét bizonyítsa, és utolsó tiszteletét lerója az örökre távozó, felejtethetlen Bajtársaink előtt.

8. Békességben, megértésben és szeretetben éltünk a többi magyar nemzeti testületekkel, egyesületekkel. Készséges támogatásunk soha sem hiányzott. A testvér-egyesülettel, a MHBK-gel való viszonyunk három év leforgása alatt teljesen surlódásmentes volt, sőt a surlódásnak leg-

kisebb jele se mutatkozott. A megértő, egymást megbecsülő, szeretetteljes bajtársi párhuzamos, de egymást készséggel támogató együttműködés felbecsülhetetlen gyümölcsöket termelt az összmagyarság számára is, és példaként állhat a többi, egymással sokszor civódó magyar tömörülések előtt.

9. Komoly előkészítő munka folyt és folyik abban az irányban, hogy az idők teljessége -amiben rendületlenül bizunk- készületlenül ne találjon.

10. A Terület- és Csoportvezetők komoly s céltudatos munkája háttérbe szorította az itt-ott még jelentkezett közönyt és helyébe ültette a magyarságtudatot, a csendőrszellemet, a lelkesedést és a tettekkészséget.

11. A pezsög, a mozgalmas és eredményekben gazdag közösségi élet a levelezést is felduzzasztotta. Egyedül -nem számítva a Központi Nyilvántartó levelezéseit- 800-nál több levelet adtam az 'utóbbi évben postára. Nehézség itt se merült fel, mert áldozatkész Bajtársaink segítségemre voltak. Bár emek elvileg mindig ellene voltam, most -egyidei munkanélküliségem következtében- a Bajtársak felajánlását postaköltségekre, Közösségünk érdekében elfogadtam.

12. Meg kell említenem a hozzám érkezett hűség-nyilatkozatokat, amiket meghatóva olvastam. Isten áldása, Bajtársaim segítsége és támogatása adta az erőt számomra, hogy Közösségünkért sokat dolgozhattam. Ezért hálát adok Istennek, és hálás köszönetet mondok kiváló és hűséges Bajtársaimnak, Munkatársaimnak.

Nem lenne teljes összefoglalóm, ha meg nem ismételném sarkalatos elvem: "A vezetés nem lehet önmű, hanem csak eszköz a cél érdekében!" Kérem tehát összes Bajtársaimat, hogy aki többet és jobbat szeretne tenni Közösségünk javára, értesítsen a vezetés átvételének készségéről!

Kérem végül összes Terület-, Csoportvezető Bajtársaimat, többi Munkatársaimat és mindenik Bajtársamat további lelkes munkára! Ha ez meglesz, az eredmény se lehet kétséges! Isten velünk lesz és célunkat biztosan el fogjuk érni.

Nyugaton, 1963. március 21-én.

Bajtársi szeretetteljes üdvözléssel:

vitéz KIRÁLY GYULA s.k. szkv. ezds.
a MKCSBK. vezetője.

+ + + + +

A TORONTÓI CSOPORTUNK CHARTERT KAPOTT!

A Bajtársi Levél 12/1962 számában igaz örömmel közöltük torontói csoportunk vezetőjének értesítését, hogy sok fáradozás és utánjárásuk a Charter elnyerése végett eredménnyel végződött, s az illetékes hatóság jóváhagyta egyesületbe való tömörülésüket.

Közösségünk szempontjából ezen nagy horderejű eseményt nagyobb népszerűséggel az alapszabályok kézhezvétele után szándékoztunk lapunkban méltatni. Az alapszabályok elkészítése hosszabb időt vesz igénybe, mint amivel mi számoltunk, így arra nem várunk tovább.

Előljáróban megemlítjük, hogy a Charter kiharcolása Dr. Sz. S. g.fhdgy., csoportvezető, v. Sz. K. szds., R. J. és K. L. főtörm. ek és T. B. törm. Bajtársaink, önzetlen fáradozásának és lankadatlan munkásságuknak eredménye. Nevezettek ezért a tevékenységükért, de meg önfeláldozó közösségi munkásságukért Központi Vezetőnk okiratilag is megdicsérte.

Az íkirati megdicsérek kiadása előtt pedig a következő iratot intézte a torontói csoport tagjaihoz:

"Kedves Magyar Testvéreim! Kedves Bajtársaim! Unnepelni jöttünk össze: Ti valóságban, én lélekben és gondolatban. Határhoz mellett állunk, amelyhez most érkezett a MKCSBK, amelynek kanadai népes csoportja, az emigrációs m.kir. Csendőrség fellegrvára, egy évtizedes kiváló munkásságával és magatartásával kiérdemelte isteni jutalmát, a kanadai hatóságok elismerését: vele működési engedélyt. Az is isteni rendelés, hogy éppen itt őrizzük a m.kir. Csendőrség kimentett Anyaszülőjét.

Emeljétek magasra ezt a gyönyörű csendőrszülő, magyarságunk, csendőr milétünk, élniakarásunk és élnitudásunk szent Szimbólumát, aztán hajtsuk meg a magyarok Istenének zsámolya előtt, hajtsuk meg Kanada és Magyar Hazánk megdicsőült Hősei és Martyrjai emléke előtt, hajtsuk meg a kanadai hatóságok nemes gesztusa előtt, hogy megérhettük hivatalos elismer-

./.

közszellemben vagy a szolgálati előírásokban keresendők, hanem az akkori rendkívüli viszonyok szülték azokat. Egy élet-halál harcát vívó nemzet, illetve annak fegyveres egységei kétségbeesett küzdelmének voltak az elmaradhatatlan velejárói. Azonban egy testület felett, mely több mint 3/4 évszázados multtal rendelkezik, nem lehet ítéletet mondani a multjából kiragadott, csupán egyes momentumok alapján, hanem annak egész multját vizsgálat tárgyává kell tennünk, mert igazságos ítéletet csak így alkothatunk. De viszont az igazság fényénél szertefoszlanak az emberi gyarlóságból eredő hibák árnyai a Testület tagjai által hozott áldozat nagysága mellett. És hogy ezt nemcsak mi mondjuk, nemcsak szeretnénk így beállítani a helyzetet, hanem már ez a nézet Nyugat hivatalos köreiből is, annak legékesebb bizonyítéka éppen a Charterünk egyik szakasza, mely a csoport célkitűzéseit határozza meg, s mely a többek között a következőket mondja: "Ápolni a szolgálati ideálokat és kegyelettel megőrizni az emléket a Testület azon volt tagjainak, akik a törvény és a rend védelme közben önzetlenül áldozták életüket Hazájuk szolgálatában".

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Ha már a volt ellenfeleink is így vélekednek a mi feladatainkról, akkor nyugodtan elmondhatjuk, hogy a hosszú idő óta lankadatlan erővel és bizakodással folytatott felvilágosító munkánk nem volt hiábavaló. Az igazság győzedelmeskedett! És biznunk kell abban, hogy amint a mi esetünkben, a mi szűkebb területünkön győzedelmeskedett az igazság, úgy annak minden poklot megdöntő ereje diadalmasodik szerencsétlen Rab-Hazánk sorsában is".

A nagy tetszéssel fogadott és mélyenszántó gondolatokat tartalmazó beszéd után az egyesületek nevében a Kanadai Magyarok Szövetségének főtitkára üdvözölte a csoportot ebből az ünneplés alkalomból, kifejezte szerencse kívánatait a Charter elnyerésével kapcsolatban, s továbbra is eredményes munkát kívánt.

Központi Vezetőnk kimerítően és teljes elismeréssel méltatta a torontói csoport tevékenységét a Charterrel kapcsolatban. Így a Bajtársi Levél részéről szerényen csak továbbra is jó munkát és annak eredményeként további sikereket kívánunk. /Szerk./

+ . + . + . + . + .

NEM AKARUNK TÖBBET...

Nem akarunk többet, de kevesebbet sem,
Drága magyar népünk szabadon élhessen!
Letördelje láncát, zuzza szét bilincseit,
Szabad magyar védje Hazánk minden kincsét!

Nem akarunk többé járomban görnyedni,
Idegenek alatt igavonó lenni!
Ne tanítson minket istentelen népség,
Mi a világosság? Mi a vak sötétség?

Megtanultunk mi már magunk lábán járni,
Mikor kell a tavaszt, nyárt, ősz, telet várni!
Hogyan kell szántani, fogasolni, vetni,
Miként kell a földet ápolni, szeretni!

Régen tudjuk mi azt, ki az igaz Isten,
Nélküle se napfény, se sötétség nincsen!
Isten fölé soha senki nem kerülhet,
Akkorsem, ha tüzes villámként repülhet!

Nem a vak-véletlen fajtánk születése!
Sem a sors-csapása! Sem a szenvedése!
Isteni akarat! Nem ördögi gaztett,
Hogy a Mindenható magyart megteremtett!

Teremtő akarat minden vándorlásunk,
Keletről elindult ős honfoglalásunk!
Nem barbárság úzott, vezetett bennünket,
Hogy elfoglalhassuk jelölt szent földünket!

Ezeréves határt vett birtokba fajtánk,
Hol még pusztaság volt, s erdő volt a pajtánk,
Hol még ekevasat nem látott e szent rög,
Nem tudott e tájról sem tatár, sem görög!

Paradicsom-kertté minden átváltozott!
Magyar nép dalolt ott, magyar imátkozott!
Nap-ragyogta földünk Duna-Tisza táját,
Erlelte a magyar örökélet fáját!

Földünkre ragyogott ezerévnék napja!
Ekkor született meg költőnk gondolatja:
"Hogyha ez a földgömb az Isten kalapja,
Akkor Magyarország a bokréta rajta!"

+.+.+.+.+

Hajas István.

CSENDŐR ARCOK.

2.

P a c s a .

Minden relativ ezen a világon. Így állapította meg egy nagy matematikus. De, hogy vannak relativ dolgok ezen a földön, azt már a nagy tudós korszakalkotó elméletének világakürtölése előtt egy ceglédi egyszerű anyóka is megállapította, amikor is a vasuti pénztárnál megkérdezte, hogy mennyi a jegy addig a beste ellenlábás Nagykovácsig. Egy korona huszat mondott a vasutas. -S vissza?- kérdi az anyóka. -Néni, lelke- mondja a MÁV-tisztviselő- innen oda, vagy onnan ide, az mindegy.. -Nem mindég!- válaszolja az anyóka, s tovább fűzi saját "viszonylagossági elmélet"-ét. -Mert nézze csak uram, karácsonytól husvétig rendszeren három hónap, husvétől karácsonyig ugy nagyában kilenc hónap. Láttya, hogy innen oda, meg onnan ide, nem mindegy.-

Az anyóka relativitás elmélete egy kicsit ugyan eltér a tudósunkétól, mert a néni fogalmai szerint emigrációkra átvive körülbelül így hangzana: Milyen távol van Budapest? -Attól függ, hogy Berlintől, Londontól, Washingtontól, Karintiótól, Torontótól, Melbournétól, Sao Paulótól, Stuttgarttól, Utrechttől, Párizstól stb. mely irányban számítjuk.

De nézzük csak ezt a fránya relativitást más oldalról is. Ott van pl. egy áldott országos eső. A földműves levett kalappal sóhajt fel: Hála legyen a jóságos Istennek! Ugyanakkor ennen lemenő ágébi közvetlen férfitörökona, mármint a Miskagyerek, aki valahol ott a kertek alján Julissal szeretne társalogni, szintén Isten nevét emlegeti, csak hogy éppen olyan formában, amely ellen a Tízparancsolat határozott tilalmat tartalmaz. Miska azonban azon a nézetben van, hogy nem hiába vette fel. Hát ez megint egy újabb külön relativitás.

Es, hogy én most miért bölcselekdem ezen a relativitáson, amelyre a mai felfordult világban a "megvédjük a békét- szociálisták"!!/ oly sok példát szolgáltatnak dicső dialektikájukkal, annak egyedüli oka, hogy most a pacσαι fegyverhasználatról esik szó.

Mert. Tegyük fel, hogy azon a pacσαι vásáron a magát elragadtott tömeg verte volna történetesen agyon a hatóság közegeit, amint ahogyan a felelőtlenség érzetétől fűtött tömeg cselekedni szokott, milyen véleményt alkotott volna csak csupán Magyarország sok millió tisztességes lakója az államhatálomról és annak közegeiről?! Vajon a biztonság érzetével hajtotta volna-e a társadalom minden rétegének egyese nyugovóra fejét naponta ott, ahol a magyar csendőr őrködik a köz biztonsága fölött? Tisztán relativ dolog, hogy vajon milliók érdekében, vagy csak egyes politikai bajkeverők érdeke szerint ítélnék meg egy magyar nép életében föltétlenül sajnálatos esetet?

Sztálin nagy volt. Lényét ódák, dalok, szobrok, utcák hirdették, magasztalták, ahol kommunizmus uralkodott. Életében! Holta után már csak a relativitás elmélete alapján is gazembernek kellett lennie ismét, hogy az a Hruscov, aki a "népek atyja" idejében /engedelmet a kifejezésért/ meg se mert nyikkanni, nagyobb legyen nála. S hogy ehhez a nagyobbsághoz a sztálin-nimbusz megtépzásán kívül még milyen eszközökkel jutott, az minden becsületes ember előtt ezen a világon, tehát a most kommunizmus miatt szenvedő szegény orosz-nép előtt is ismeretes kellene, hogy legyen.

./.

Es most nézzük a relativitás nagyítójával a támadások, kiforgatások okait, amelyekkel a falusi iskola hat osztályával is, de a magyar nép tisztességérzetével etikai magasságba állított és helyét megálta nép fiát, a csendőrt támadják legválságosabb szolgálati pillanataiban. Mi mozgatta ezeket a támadókat? A tájékozatlanság, a tudatlanság, az egyéni /intellektuell/ véleményalkotás vágya, a papába papánál bekepzelttség, gyűlölet, elkeseredés, avagy éppen tudatlanul vagy tudatosan bolsevizálás iránti törekvés? Mert élünk még magyar csendőrök, akik nem a relativitás elve alapján, hanem etikai talapzaton igyekeznünk továbbra is szolgálni sokat szenvedett rab Hazánkat és mindazokat, akik hozzá és bárhol levő ősi népéhez tisztességben, becsületben hűek!

A kiforgatóknak, elferdítőknak odakiáltjuk azt, amivel akkori államfőnk a már akkori elferdítőket figyelmeztette: "El a kezeket a csendőrségtől!"

Most pedig legyen szabad egy pár szót külön ide fűzni a B.L. tollas kalapot nem viselt emigrációs hűséges olvasói számára.

Mi csendőrök tisztában vagyunk azzal, hogy minden intézménynek vannak külön utakon járói, hűtlenei, sőt elesettjei is. Ez a gyökeresvetsés következménye. A hazátlanság, a hivatásból való kilendülés, a mindennapi kenyér, az idegen szokások és erkölcsök, a pénzhajhászás, a politika tekervényei, beteges nagyravagyás, hatalmaskodók maszlagai, tudatlanság, tájékozatlanság, korlátolttság, eltompultság, talán az üldöztetés, elkeseredés /igy vegeesen/ stb. sok nagyságot zuhantatott alá, vagy legalább is lejjebb.

Az örökös törvények és szigorú szabályok között élő, vasfegyelemben tartott intézmény tagjai között, ha ezek az előfeltételek máról-holnapra megszűntek, akadhatnak természetesen a szintén olyanok, akik alett az etikai alapzat meginog. Hazánk sorsa után ez nekünk a legnagyobb fájdalomunk! Kérjük barátainkat, hiszen az emigrációs pszichózis oly alkalmas ilyesmire, ne általánosítsanak, ne vonjanak le elhamarkodott következtetéseket. Mi tévelygő bajtársainkat most is szeretjük. Mindeniknek oránuytjuk a kezünket, aki csak ismét fel akar emelkedni. Ezért se ítéljenek el kedves barátaink. Hiszen kikben szeretnénk legjobban szenvedni: népünket, ha nem azokban, akikkel együtt szolgáltuk éjjel-nappal, télen-nyáron, esőben-sárban, hózivatárban, szívvel-lélekkel, eskünkhöz hiven?!

De azt se vegye tőlünk senki sem rosszvénen, ha mi csak egy egységes csendőrséget ismerünk, amelyet az 1881. III. t. c. hívott létre s amelyet a bajtársi szeretet éppúgy egy táborban képzelhet csak el, miként a "Gyarmat-Magyarország"-ban üldözött, kintzett, avagy a Szovjetországban sinylődő bajtársaink iránti fokozott szeretet is ebből a törvényből született és él megrendíthetetlenül bennünk! Higyje el mindenki, hogy ez a törekvés méltó egyedül hagyományainkhoz, és csak ez záloga a csendőrség fennmaradásának! Ezt az eszmét szolgálja szerényen, de bajtársi szeretettel, őszintén, jó 15 éve a B.L. ! 1881. III. t. c. csak egy van, és ennek Charterek irányítást nem adhatnak, mégkevésbé szabhatnak korlátokat!

Végül valamit annak a "szociálizmus"-nak taktikázott kommunizmus otthoni, esetleg kinti hiveinek: Ha a következő leírásból azt óhajtának megállapítani, hogy az akkori törvények és a csendőrök milyen kegyetlenül reaktiótáriusok, avagy reakciónárus kapitalista kegyetlenek voltak, sziveskedjenek megfigyeléseiket arra irányítani, hogy a vasfüggőnynél milyen államhatalom érdekében folytatnak vadászatokat az államhatalom közegei olyanokra, akik nem támadnak az államhatalom képviselőire, nem szidják az államhatalmat /csak próbálnák meg!/, és életüket képesek kockáztatni, pusztán csak azért, mert azt a paradicsomi állapotot nem bírják elviselni, amelyet "szocializmus" névvel akarnak ráerőszakolni. És számolják össze azokat az ártatlan magyar ezreket, amelyek arán szocializáltak egy csonkaszágában is viruló államot a "szocialista"-törvények és "szocialista" államvédelmi közegek.

Most azonban hadd szólaljon meg az a szárnyparancsnok, aki területileg illetékes volt és a fegyverhasználat kivizsgálásában részt vett:

Az eseményeket igyekezem időrendben tárgyalni személyi élményeimmel és benyomásaimmal együtt, amelyek élénken élnek még bennem, hiszen ilyen mérvű esemény az országban nagyon ritkán fordult elő, szolgálatom idején pedig sem azelőtt, sem azután nálam.

Az 1931. év télvége táján a délelőtti órákban megszólal a telefon. Engem kerestek. A pacsai szakpk. Borsó alhdgy. kissé izgatott hangon jelenti, hogy Pacsán az országos vásáron pár perccel korábban halálos fegyverhasználat történt. Két polgári egyén halott, egy súlyos sebesült s ezt most szállítják a zalaegerszegi kórházba. Csendőr részről sérülés nem történt. A helyzet teljesen nyugodt lett. A helyszín biztosítva.

Válaszoltam, hogy motoron már is indulok. Rövid távmondati jelentés a kerpság-nak kiszállásom okáról. Lakásom bent volt a laktanyában, motorkerékpárom pedig a kapualjban indulásra készen. Gyorsan béle a kezes-lábasba, sapka, kard az oldalkocsiba, fejemre egy motoros sapka, pisztoly a zsebbe. Kezeslábasom egyenruhámot teljesen elfödte, motorom saját volt polgári rendszámmal, így hát inkognitóm egyelőre rendben volt.

Irány Zalazsentsimihály /Sztmihály/. Tudtam ugyanis, hogy a legtöbb vásáros arrafelé igyekszik hazafelé, legértékesebb benyomásokat a csendőrökről ott szerezhetek inkognitómmal. A vasutállomásnál egy korcsma közelében állapodtam meg és figyelemmel hallgattam vásárról jövő emberek izgatott beszédét. Csendőrellenes kijelentéseket nem lehetett hallani, a végrehajtót, különösen a hajcsárokat, azonban szidták mint a bokrot, és a csendőröket hibáztatták abban, hogy nem adták ki azokat nekik. Inkább azok pusztultak volna el, nem ártatlan emberek.

Meg kell jegyezmem, hogy e falu lakossága mindig karakán magyar volt, képviselőjük elvileg mindig ellenzéki. A képviselőt magam is ismertem a megelőző választások idejéből, amikor is Pacsán karhatalmi parancsnoki minőségben is működöm kellett. Jelenleg pedig az országgyűlés ülésezett, egy ellenzéki interpellációt meg kellett előzöm egy tárgyalagos helyzetjelentéssel.

Amint gyűjtögettem röptiben a benyomásokat, egyszerre olasz szó úti meg figyelmet. Két olasz marhakereskedő magyarul hadonázó kézzel, pergő nyelvvel, hogy ilyet ők még nem láttak. Miután olaszul tudok, odamegyek és kérdezem, hogy mi volt az a nagyszerű, amit emlegetnek? Hogy ők ott voltak a marhavásártéren, amikor marhákat hajtottak oda elárverezni. A vásáros tömeg meg akart támadni egy szolgálatban álló csendőr járért. A csendőrök, amikor fenyegették, levették vállukról a puskát lábhoz. Amikor tovább fenyegették őket, megtöltötték a puskát /Csőre töltöttek. Szerző./ Az a bátorság, ahogy ott állottak s az a végtelen nyugalom, amellyel minden mozdulatukat végeztek, valami bámulatos volt. A tömeg lecsendesedett és elhúzódott a csendőröktől. Ilyet ők otthon nem láttak. Csodálatos! Bámulatos! És még egy csomó elragadtatott diszitó jelző, amivel ott a citromok és a Carussók honában élők élnek.

Most már kigomboltam leplemet, s amint meglátták galléromat és az azonos hajtókat, kérdezték, hogy én a parancsnok vagyok? Igenlő válaszomra szóardatuk nem akart szünni. Mire udvariasan megjegyeztem, hogy az ő carabinieri-ik /olasz csendőr/ is kemény legények; azok még löttek is reám hadifogságom idején. Persze eredménytelenül. Erre egy kicsit megcsendesedtek, de azért lelkesen gratuláltak csendőreimhez. E yébként az olaszok csak a marhavásártéren voltak, s kérdéseme elmagyarázták, hogy ők hol tartózkodtak. S onnan nyilván angolosan távoztak.

Nos, miután inkognitóm fel volt fedezve, idősebb, nyugodtabb vásárosoktól érdeklődtem még, akik a fegyverhasználat színhelyén is jelen voltak, és sokat megtudtam abból, ami a marhavásártéren, majd fegyverhasználat színhelyén lejátszódott. Most már azt is kifejezésre juttatták, tudják, hogy a csendőrség csupán kötelességet teljesítette. Szomorú a két ártatlan ember halála, de kár a csendőrökről is. Megnyugtattam, hogy ha úgy áll a dolog, ahogy nekem elmondták, a csendőrök eljárása igazolt lehet.

Eddig a röptiben szerzett benyomások a helyszőről.

Mielőtt vázolnám a helyszínt és az ott lejátszódott eseményeket, közbeszúrom a csendőrök feladatát. Egy sztmihályi kigadzának adó-tartozás fejében vásáron értékesíteni kellett /emlékezetem szerint/ két tehenét. Ehhez a végrehajtó két hajcsárt fogadott fel s az illetékes pacsai őrstől karhatalmat kért. Az őpk. egy tapasztalt jvt és két csendőr vezényelt ki. Ily szolgálat kellemtlen voltával és kiszámíthatatlanságával minden csendőr tisztában van. Kötelesség azonban kötelesség.

Vázlatrajz csatolása e leíráshoz technikai nehézségekkel jár, megkísérlem tehát a helyszínt szavakkal vázolni.

Sztmihálynak és Pacsának közös vasutállomása van a Szombat-

hely-Nagykanizsa közötti vasútvonalon. Az állomás Sztmihálynál van. Pacsától keleti irányban 4 km-re fekszik. A pacsai marhavásártér pedig e helység nyugati szélén Sztmihály irányában a két helységet összekötő utól délre esik, és déli irányban emelkedő terepü.

A kirakodó vásártér bent van a szabadon, de utcasorban álló és hajójával rét felé végződő templontól délre eső térségen, ahova keletről, délről és nyugatról /tehát a marhavásártérről/ vezető három utca torlik. A templomtól nyugatra kb. 8-10 m. távolságban áll a községi iskola. Ennek bejárata a templomközben van. Az iskola mögött is, miként a templom mögött, rét terül el, amelyen a szt Mihályi uton kívül ugyancsak el lehet jutni a marhavásártérre és viszont.

Sztmihályról tovább motoroztam a néptelen uton. Utba esett a marhavásártér, ami szintén teljesen néptelen volt. A hóban sok nyom, amelyek a Pacsára vivő utattestet latyakossá taposták. A kertek alatt pedig világosan látható nyomok vezettek a községbe. Ezekből a jellegzetes csendőrcsizmanyomokat fel lehetett ismerni. Így csendőreim taktikai mozdulatának helyességét megállapíthattam. A községi uton már elkerülhetetlen lett volna egy kétséges kimenetelű fegyverhasználat, ha már ezt a marhavásártéren sikerült megelőzni.

A pacsai ut mentén kerítések frissen letört léccsonkjai tűntek fel. Innen észíttette ki az izgatott tömeg fegyverzetét, mert hiszen boros- és pálinkásüveg egy vásárról amugy is elmaradhatatlan felszerelési cikk télen.

Hamarosan a fegyverhasználat színhelyére, a kirakodó vásártérre érkeztem. Ez néptelen volt. A sátrak még állottak. A két halott két különböző sátonál letakarva feküdt. A csendőrök a fegyverhasználat színhelyénél vártak reám. Borsó alhdgy. biztosította így a helyszínt.

+...+...+ Szikulusz. /folytatjuk/

MIERT LETT MARTON CSENDŐR?

/folytatás/

Hideg, őrszi szél sodorta a fák leveleit. A ménes sem legelt, hanem kisebb csoportokba tömörülve hátat fordított a hűvös szélnek. Az öregebbek még imitt-amott keresgéltek, haraptak, de talán csak azért, hogy láthassák az utszélén álldogáló csikósokat, mert érezték, hogy az idő a hazamenetelhez erősen közeledik.

A számadó is "eresztés"-re gondolt, csak várta, hogy a közelgő kocsi túlhaladjon. Ezen a kocsin már messziről felismerte a méltóságos asszonyt, ki hozzájuk érkezésekor köszöntötte őket:

-Jó napot emberek! Hideg van ugy-e?-

-Adj' Isten méltóságos asszony!- emelt kalapot a számadó a közelében örködő bojtárokkal. S a rend kedvéért azok fejbólintással, míg ő szóval bizonyított:-Az idő erősen komolyodik. Hamarosan megkérdi tőlünk, hogy milyen gazdát szolgáltunk?-

-Ugy bizony. Tőlünk meg azt, hogy a nyár folyamán miként gazdálkodtunk. És mikor számít bekötni?-

-Hát ezeknek már hamarosan vagy istálló kell, vagy guba. Ugy gondoltam, a hét végén.-

-Ideje lesz, mert fáznak...- s közben az ülés alatt kotorászott. Megtalálta, amit keresett, és így folytatta: -Nézze Márton, a szállóból jövök és viszek haza egy kis bort. Megkinálok magukat, hogy kissé felmelegedjenek.-

-Köszönöm! A többieket...ha akarja...de engem ne, mert nem iszok!- s már intett is az egyik bojtárnak.

Az urnó hirtelen az ülés karjába kapaszkodott s csodálkozva ejtette ki:-Márton!... Sőt még a kocsisa is megszólalt s meglepetten kérdezte:-Talán csak nem beteg?-

-Nem én, hál'Istennek! Olyan az egészségem, mint a kenesei bábáé.-

-Hát akkor?...- nézett még mindig csodálkozva Mártonra az urnó, s közben egy-egy bögrével porciózott a bojtároknak.

Márton már elkészítésre emelte a kalapját, amikor az urnó ismét megszólalt:-Hát így akar távozni?...En is asszony vagyok, s az asszonyok kíváncsiak. Ha pecsétet nem török, szeretném tudni, miért kosarazott meg, ha az egészsége nem tiltja?-/

A számadó most intett a bojtároknak, hogy eresszenek, s komoly arccal a kocsihoz lépett: -Méltóságos asszony! Igazat mondhatok?-

-Csak igazat!...-

-Azért nem fogadom el a borát, mert gondolom megint árkot akar velem ugratni.-

Az asszony arcát előntötte a bibor és a meglepetéstől akadozva kérdezte: -Ár-kot ug-rat-ni?-

-Hát, mint a szilvóriummal- vágott rá Márton, könnyed vállrántás közben. -A szilvóriummal...?- miközben szempillája megrebbent és elmosolyodott.

-Halálomra, hogy igazam van -erősködött Márton, és megtoldotta szavát: -Pedig tudja azt, hogy a magyar ember a kimondott szóból ért!-

-Igaz van Márton, teljesen igaz van! De gondoljon arra, hogy a maga igaz a éremnek csak az egyik oldala. Ha az érem másik oldalát megmutatom, vagyis elmondom magának, hogy miért választottam azt a megoldást, gondolom belátja, hogy nekem is igazam van. De üljön fel, s hazáig lesz időnk...-

Márton a kocsihoz ült, s az elindult, az asszony pedig folytatva: -Nézze, ha én akkor azt mondtam volna magának, városi vendégeink vannak, akik nem szokták meg a reggeli ostor-pattintásait, tehát legyen elnézéssel és ne pattintgasson a közelben, úgy sejttem azt gondolta volna: csoda a derekukba! En dolgozom, ők hevernek, s még a munkámmal zavarom is őket? Gazember világ! Ha pedig a közelünkben lakók kérdezték volna, ha a szokott helyen miért nem pattintgat, bizonyára azt felelte volna: Hüm! Nagy urak az urak! A méltóságos asszony megtiltotta, miután vendégei vannak. És így?..

Gondolom kettőkön kívül senki nem tud a történetekről. Hogy aztán nem azért hagyta abba a pattintgatást, mert nem folytattam a szilvórium adagolást, hanem azért, mert azzal a városi nyaralókat háborgatni nem akarta, ez már a maga eszességét dicséri! De én úgy...-

Márton eddig csak a fejét csóválgatta, de most hirtelen ki-tört: -Bocsánat méltóságos asszony, hogy közbevágnék, de már tovább nyelni nem bírom, hogy bennünket, falusiakat olyan rosszmájúnak néz.-

-Nem gondolhatók rosszmájúságra, mert magát a látszat és az igazság egyik oldala igazolja.-

Márton kissé izgatottan felelte: -De a falusi ember is megszzeb-b lát az orránál. Mi lenne, ha mindenki falusi munkából akarna megélni? Aki pedig iskolai mesterséget választott, talán azért tette, mert arra nyári vakáció is jár. Különben ki lenne bolond 25-30 éves koráig az iskola padjai között a fejét törni?-

-De Márton ilyenformán magában ügyvéd veszett el. Ha én ezt tudtam volna, egy percig sem töröm azon a fejem, hogy vendégeinket miként mentsem meg az őket zavaró, sőt idegesítő ostor-pattintásoktól.-

Márton fészkelődött, ami nála azt jelentette, hogy mondanivalója van. Nyomban ki is bugyant belőle: -Hüm! Ha eszem nem volna, akkor az a sok fej, melyek felett őrködöm bolonddá tenne, még akkor is, ha azok ló-fejek.-

Az urnó akaratlanul elmosolyodott, de csak egy pillanatra, mert a faluvégi fészülethez értek, mely előtt Márton kalapot emelt, míg ő fejet hajtott. Aztán gondolataik messze szárnyalhattak, mert a némaság tanyát ütött köztük.

A falu szélső házát érték el, amikor a kocsi nyelvét a neki szánt köszönés feloldotta. Annak viszonzása után Mártonhoz fordult és meggyőződéssel mondta: -Bizony Márton, tiszteljük és becsüljük a Keresztre-feszítettet, mert látja, az ördögöt ma is kiüzte közülünk.-

Márton, mintha elleste volna a gondolatát, ráfelelte: -Ugy ember az ember, ha ember!-

Ekkor már a kersztuthoz érkeztek, ahol Márton utja elvált tőlük. A kocsi meghuzta a gyeplőt és a lovak megálltak. A számadó le-szállás közben az ördögüzésre gondolt, amit szavai követtek: -Ha nem harag-szik meg a méltóságos asszony, akkor a sátánüzés öröme egy bögrével meg-izsom.-

=====

Ezuton is köszönettel nyugtázzuk az Ön . . . .hozzájárulását a B.L.-re.

segélvალაპრა.

=====

-Dehogy haragszom! Szívesen akár kettővel is, hogy jövőben még szebb csikókat neveljen, meg az ördög bérére is!...közben a bőgrét kétszer megtöltötte.

Márton pedig azokat a békesség fenséges érzése közt kiüritette és elérzékenyülve köszönt el.

+.+.+.+.+

B.76.

/Folytatjuk/

KÖZLEMÉNYEK, SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felhívom Bajtársaim figyelmét, hogy Központi Vezetőnk címe megváltozott. Új címe: Julio KIRÁLY, Caixa Postal, 6.555, SAO PAULO, Brasil.

Külön kivánságra ezuton is köszönettel nyugtázzuk a new-brunswicki csoportunk utóbbi anyagi támogatását: B.A., Sz.M., T.J., Sz.I., K.G., és N.J. 5-5; H.L. 4; K.J., Sz.B., F.D., Z.J. és K.J. 3-3; Sz.I., J.J., P.L., P.L., G.J., T.M., T.I., T.K., B.J., H.S., P.J., Cs.E. és Z.V. 2-2 dollárját. Ez összesen 75.-dollár, amelynek nagyobbik részét lapunk megjelentetési költségeire, kisebb részét pedig Segélyalapunkra használunk fel a kivánság szerint.

v. Dénes Elemér ezds. bajtársunk f.évi II.hó 12-én Clevelandban meghalt. A hatalmas Isten számára nyugodalmat az idegen földben!

Csiky Ernő bajtárs és felesége házasságuk 23.évfordulóját ünnepelték, amely alkalomból a feleség megfestette férje tollaskalapos színes portréját, amelyet a New-Brunswickban tartott csendőrnapon a legidősebb Bajtársunk nyújtott át az ünnepeltnek jókivánságaival.

Földes Domokos bajtársunk felesége f.évi február 6-án egészséges fiugyermeknek adott életet, aki Gábor, Domokos nevet nyert a keresztségben. Mindnyájan egészségesek. Szívből gratulálunk az ujszülötthöz, adja Isten, hogy belőle a szülők olyan jó magyart nevelhessenek, mint amilyen ők maguk.

Az idei csendőrnapi emlékeztéseket azért nem közöljük ezen lappéldányunkban, mert még több csoportunktól hiányzik annak megtartásáról a részletes tudósítás. Kérjük, akiket illet, hogy közleményeiket mielőbb juttassák ide el, hogy a vonatkozó beszámolóknak további késedelmet ne szenvedjen.

Isten áldásaival kísért Husvétot kívánunk Bajtársainknak és Olvasóinknak. Reménykedjünk, hogy az Úr csodát tesz, belátható időn belül megszabadítja Népünket a gonosztól, s akkor szeretett Hazánkba mi is visszatérhetünk!

A magyar szabó. Miután 1836-ban a Lovassy-testvéreket felségsértés vádjá alatt börtönbe hurcolták, Hollósy királyi fiskus, e felsőbb rendelet végrehajtója, bement Kostyál Ádám szabómester pesti boltjába, ruhát szabatni magának.

Kostyál mester megveszi a mértéket, ahogy dukál, s kérdezi az ur becses nevét, hogy beirhassa könyvébe.

Midőn a Hollósy nevet hallja, ismét kérdi: -Az, aki a Lovassyakat elfogatta?

-Az. -Na, ilyen ember számára az én boltomból ruha nem megy ki!

+.+.+.+.+

H A N D S C H R I F T - K É Z I R A T. ADRESS-CIM: B.L.SZERKESZTŐSÉGE.

UTRECHT, Nansenlaan 29. Nederland-Europe.

Drukkwerk!
Printed Matter!
Periodique!
Druchsache!

Heer
Mr. Dr. B. Rektor
Msr.
Herrn. P.O.Box 784.
Presidio of Monterey, Calif.

U.S.A.

